

CANLILARIN ORTAK ÖZELLİKLERİ

1.Hücresel Yapı

- Hücre, canlının ..... ve ..... olarak temel birimidir.
- Bir hücreden oluşan canlılara ..... **canlılar** denir. Amip, ...
- Çok sayıda hücreden oluşan canlılara ..... **canlılar** denir. Mantar, ..., hayvan
- Yapısal olarak hücreler ..... **hücre** ve ..... **hücre** olarak iki çeşittir.
- Prokaryot hücrede ..... ve ..... organel yoktur. Bakteriler ve .....
- ..... hücrede çekirdek zarı ve zarlı organel vardır. Protistalar, ..., ..., hayvanlar

Prokaryot ve ökaryot hücrelerde ..... organeli ortaktır.

2.Beslenme

- Amaç: Canlılar enerji ihtiyaçlarının karşılanması, hücre yapısına katılacak maddelerin alınması, yeni hücrelerin oluşması ve hücre içerisinde yaşamsal olayların düzenlenmesi için beslenir.
- **Ototrof** ya da üretici olarak adlandırılan canlılar ..... ve ..... yaparak inorganik maddelerden ..... madde sentezler.
- ..... ya da tüketici olarak adlandırılan canlılar organik besinleri dışarıdan hazır olarak alırlar.
- **Ototrof ve heterotrof canlılar** ihtiyaç duydukları ..... ve ..... yaşadıkları ortamdan alır.

3.Solunum

- Canlılar yaşamlarını sürdürürken gerekli olan enerjiyi besinlerde depo edilen kimyasal bağ enerjisinden karşılar. Bu enerjinin açığa çıkarılma sürecine **solunum** denir.
- Hücrelerde ..... ve ..... olmak üzere iki çeşit solunum gerçekleşir.
- Oksijen kullanılmadan besinlerdeki kimyasal bağ enerjisinin ortaya çıkarılması olayına **oksijensiz solunum** denir. .... ve ..... oksijensiz solunum yapar.Ayrıca omurgalıların ..... kas hücrelerinde de oksijensiz solunum yapılabilir.
- Oksijen kullanılarak besinlerdeki kimyasal bağ enerjisinin ortaya çıkarılması olayına **oksijenli solunum** denir. Bazı bir hücreliler ve çok hücreli canlılar oksijenli solunum yapar.

Oksijenli solunumda oksijensiz solunuma göre daha ..... enerji açığa çıkar.

4.Boşaltım

- Metabolizma atıklarının hücrelerden uzaklaştırılmasına **boşaltım** denir.
- Bir hücrelilerde boşaltım ..... gerçekleşir.
- Tatlı sularda yaşayan bir hücrelilerde ..... boşaltıma yardımcı olur.
- Bitkilerde stoma ve ..... boşaltımda görev yapar.
- Hayvanlarda boşaltım; sindirim, solunum ve boşaltım sistemleri sayesinde gerçekleşir.
Katı boşaltım atıkları ..... sistemiyle,
Atık solunum gazları ise ..... sistemiyle
Su ve suda çözülmüş atık maddeler de ..... sistemiyle vücuttan uzaklaştırılır.

Boşaltım sayesinde canlılarda kararlı bir iç ortam (.....) oluşur.

5.Metabolizma

- Hücrede meydana gelen yapım ve yıkım tepkimelerinin tümüne **metabolizma** denir.
- Yapım tepkimeleri (.....)ile canlıya özgü bileşikler sentezlenirken yıkım tepkimeleriyle (.....) enerji ve küçük yapı taşları elde edilir.
- ..... ,protein sentezi ve kompleks bileşiklerin sentezi anabolizma
- Hidroliz ve ..... olayları katabolizmaya örnektir.

6.Hareket

- Bütün canlılar hareket edebilir.
- Bir hücreli canlılarda amipte ....., paramesyumda ....., öglenada ..... ile hareket ederler.
- Canlıların bir kısmı aktif bir kısmı ..... hareket ederler.
- Bitkilerde ..... ve ..... hareketleri görülür. .... yönelme varken, ... yönelme yoktur.Nastide ..... basıncı etkilidir.
- Bir hücrelilerde ..... görülür.
- Hayvanlarda hareketleri gerçekleştirmede iş gören bacak, kanat, yüzgeç gibi organlar ve güçlü kaslar gelişmiştir.

7.Üreme

- **Üreme**, canlının kendine benzer ..... meydana getirmesidir.
- Canlılar aleminde ..... **üreme** ve ..... **üreme** görülür.
- Eşeyli üremede tek canlıdan ..... olmaksızın yeni bireyler oluşur. Oluşan yeni birey kalıtsal olarak aynıdır.
- Eşeyli üremede iki canlıdan döllenme ile yeni bireyler oluşur. Oluşan yeni bireyler kalıtsal olarak değişiklik gösterir.

8.Duyarlılık

- Canlılar iç ve dış ortamdan gelen uyarıları algılayıp tepki gösterme yeteneğine sahiptir.
- Her canlı uyarılara ..... şekilde tepki gösterirler.

9.Büyüme ve Gelişme

- Bir hücrelilerde büyüme hücre ..... artmasıyla gerçekleşir.
- Çok hücreli canlılarda **büyüme**, hücrelerin bölünmesi sonucu hücre sayısının ....., buna bağlı olarak da doku kütlelerinin ..... ile olur.
- Gelişme ile biyolojik fonksiyonlarda ilerleme ve olgunlaşma görülür.
- Büyüme ve gelişmede kalıtsal özelliklerin yanısıra beslenme, öğrenme gibi bazı çevresel faktörler de etkilidir.

10.Organizasyon

- Tek hücreli canlılarda hücre içerisinde,çok hücreli canlılarda ise hem hücre içerisinde hem de hücreler arasında organizasyon bulunur.
- Canlılardaki organizasyon düzeyleri ;
Atom,molekül,.....,hücre,doku,.....,sistem,organizma şeklindedir.

11..... Sentezi

Adaptasyon

DNA,..... ve ribozom

Mutasyon

Hücre ..... ortak özelliklerdir.